

ΕΙΡΗΝΗ, ΑΦΟΠΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΕΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Θέσεις για τον Εθνικό Σύνδεσμο Κοινωνικών Λειτουργών και την Διεθνή Ομοσπονδία Κοινωνικών Λειτουργών

Rauiel L. Sanders

*Ph.D - Επιτροπής Ειρήνης
και Διεθνούς Κοινωνικής Πρόνοιας (ευημερίας)
Εθνικός Σύνδεσμος Κοινωνικών Λειτουργών*

*Μετάφραση κειμένου
Αικατερίνη Λύκου (κοινωνική λειτουργός)*

ΕΙΡΗΝΗ, ΑΦΟΠΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΕΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.

Η Κοινωνική εργασία ιστορικά έχει παράδοση να επιδιώκει την ειρήνη, τον αφοπλισμό και τον εξανθρωπισμό της κοινωνίας. Οι κοινωνικοί λειτουργοί έχουν αγωνισθεί για την ειρήνη, τον αφοπλισμό και τα ζητήματα ανάπτυξης από την εποχή των πρωτοπόρων όπως η Jane Adams, Harry Hopkins και Rene Sand.

Τα αγωνιώδη ζητήματα και οι ανησυχίες που απασχόλησαν την Jane Adams στο βιβλίο της «Ειρήνη και Ψωμί στον καιρό του Πολέμου», νχούν αληθινά σήμερα, καθώς το ανθρωπινό γένος βρίσκεται στα πρόθυρα ενός πυρηνικού πολέμου.

Οι εποικοδομητικές προσπάθειες για Ειρήνη και διαμαρτυρία εναντίον του «πολέμου σαν μεθόδου επίλυσης διεθνών υποθέσεων», που υποστηρίχθηκαν από την Jane Adams και άλλους πρωτοπόρους, συνεχίζουν να είναι βασικές αρχές για την ανθρωπινή επιβίωση και ευημερία στην Διεθνή Κοινότητα.

Καθώς πλησιάζουμε τον 21ο αιώνα σ' ένα συνεχώς αλληλεξαρτώμενο κόσμο, η κοινωνική εργασία θα αντιμετωπίζει την συνεχιζόμενη πρόκληση ν' ανταποκρίνεται στο επίμαχο δέμα της ανθρωπίνης επιβίωσης, στην ειρήνη και στην ανθρωπίνια προσανατολισμένη ανάπτυξη. Οι βασικές αξίες του επαγγέλματος από τις οποίες προέρχεται το ενδιαφέρον για σεβασμό στον άνθρωπο, και η επιδίωξη κοινωνικής δικαιοσύνης μας ωθούν να διευρύνουμε τους ορίζοντες και τις προσπάθειές μας για παρέμβαση, προκειμένου να ανταποκριθούμε στο δεμελιώδες ζήτημα της ζωής και του θανάτου στην διεθνή μας κοινότητα⁽²⁾ (Sanders and Daniel 1985). Είναι σημαντικό ότι η υπόθεση της ειρήνης και της πυρηνικής απειλής έρχεται να απασχολήσει κάθε επάγγελμα και άτομο.

Κοινωνικοί λειτουργοί από διάφορα σημεία του κόσμου ανησυχούν πραγματικά που η σκιά του πυρηνικού πολέμου κρέμεται από πάνω μας σαν την πιο τρομερή απειλή στην ιστορία της ανθρωπότητας. Η παραφροσύνη του κυνηγητού των εξοπλισμών, που περιλαμβάνει και τα πυρηνικά και τα συμβατικά όπλα, είναι μια μεγάλη κατάρρα για την ανθρωπινή φυλή και «μια πράξη επίθεσης κατά των φτωχών».

Ο ανταγωνισμός των εξοπλισμών δεν δημιουργεί μόνο ηθικές αμφισβητήσεις, αλλά συμβολίζει επίσης την έκταση της ανθρωπίνης παραφροσύνης γιατί δεν είναι ικανή να εξασφαλίσει την σιγουριά που υπόσχεται⁽³⁾ (A pastoral letter on War and Peace 1983).

Είναι φανερό ότι ο ανταγωνισμός των εξοπλισμών είναι ο μέγιστος παράγοντας στην παγκόσμια οικονομική κρίση και οι αρνητικές συνέπειες των υπέρογκων στρατιωτικών δαπανών φαίνονται στις ταλαιπωρίες και συνθήκες ζωής όλων των ανθρώπων, ιδιαίτερα όμως εκείνων που ζουν στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Ενώ 800 δισ. δολάρια δαπανώνται τον χρόνο για στρατιωτικά προγράμματα σ' όλο τον κόσμο, ένας ενήλικας στους τρεις δεν μπορεί να διαβάσει και να γράψει και ένα άτομο στα τέσσερα πεινάει. Στον υπερεξοπλισμένο κόσμο μας όπου ένας στρατιώτης αντιστοιχεί σε 43 ανθρώπους, υπάρχει αντίθετα ένας γιατρός για 1030 ανθρώπους.

Οι μεγατόννοι στις αποθήκες των πυρηνικών φθάνουν για ν' αφανίσουν 58 δισ. ανθρώπους: με άλλη εκτίμηση αρκούν για να σκοτώσουν κάθε ανθρωπίνη ύπαρξη 12 φορές.

Κάθε χρόνο οι αναπτυγμένες χώρες ξοδεύουν κατά μέσο όρο το 54% του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος τους (Α.Ε.Π) για στρατιωτικούς σκοπούς και ένα ποσοστό περίπου 0,3% για αναπτυξιακή βοήθεια στις φτωχότερες χώρες. Είναι επίσης λυπηρό να παρατηρεί κανείς ότι οι στρατιωτικές δαπάνες στις αναπτυσσόμενες χώρες έχουν πενταπλασιαστεί από το 1960.

Ο αριθμός των χωρών που διοικούνται από στρατιωτικές κυβερνήσεις θα έδινε σ' όλη την Κοινότητα την απαραίτητη τροφή, την υγιεινή προμήθεια νερού, στέγαση, υγειονομική φροντίδα και εκπαίδευση. Η Επιτροπή προέδρου των Ηνωμένων Πολιτειών για την Πείνα στον Κόσμο εκτίμησε ότι η εξάλειψη του υποσιτισμού θα κόστιζε μόνο 6 δισ. δολάρια τον χρόνο, ποσού ίσο με λιγότερο από τέσσερις ημέρες σε δαπάνες εξοπλισμών. Είναι οδυνηρό ότι η διεθνής μας Κοινότητα βρίσκεται αντιμέτωπη με το ανησυχητικό φαινόμενο της χρήσης των πλουτοπαραγωγικών πηγών για την καταστροφή μάλλον παρά για την ανθρωπίνη ανάπτυξη.

Στην διάρκεια του Διεθνούς Έτους Ειρήνης (1986) 15 πόλεμοι διεξάγονται στην Αμερική, Ασία και Αφρική. Υπάρχουν συνεχιζόμενοι πόλεμοι με ετήσιους θανάτους περισσότερους από 1000 στο Αφγανιστάν, Αγκόλα, Καμπότζη, Αιθιοπία, Σομαλία, Ελ Σαλβαντόρ, Γουατεμάλα, Ιράν-Ιράκ, Λίβανο, Μοζαμβίκη, Αιθιοπία, Νικαράγουα, Περού, Φιλιππίνες, Σρι-Λάνκα, Ουγκάντα και Δυτική Ζαχάρα.

Αυτή η ανησυχητική κατάσταση θα έπρεπε να ήταν πρόκληση για τους κοινωνικούς λειτουργούς, άλλες ενδιαφερόμενες ομάδες και πραγματικά για τον καθένα προκειμένου να ενεργοποιηθεί για να ιεραρχήσει σε νέες βάσεις τις εθνικές και διεθνείς προτεραιότητες και να προωθήσει θετικές αλλαγές στην σημερινή έλλειψη ισορροπίας, ανάμεσα στις αμυντικές δαπάνες και στην ανθρωπίνη προσανατολισμένη ανάπτυξη (Torkelsen S 1985).

Υπάρχει επίσης αυξανόμενο ενδιαφέρον σχετικά με ζητήματα πολιτικής στις συνέπειες της απειλής του πυρηνικού πολέμου και τη δοκιμασία των ανθρώπων, ιδιαίτερα των παιδιών (Walsh R).

Μελέτες που έγιναν πάνω στις αρνητικές ψυχολογικές επιδράσεις της πυρηνικής απειλής δείχνουν ότι το πυρηνικό ζήτημα έχει βαθειά επηρεάσει και τους ενήλικες και τα παιδιά (Walsh R).

Τα ενδιαφέροντα των κοινωνικών λειτουργών σε ό,τι αφορά την ανθρωπίνη ανάπτυξη έπρεπε να απευθύνονται ειδικά στους «περιθωριοποιημένους ανθρώπους στα διάφορα

σημεία του κόσμου, των οποίων η οικονομική ανάπτυξη έχει παραμερισθεί, στους αγρότες που «ληστεύονται» από τη γή τους, στις μειονότητες που υφίστανται διακρίσεις, στις ξεχασμένες οικογένειες των υποβαθμισμένων συνοικιών και στα παραμελημένα χωριά.

Η ανθρωπότητα προσανατολισμένη ανάπτυξη επιδιώκει στόχους με ανθρωπινους όρους, που εστιάζονται σε μελέτες για την ποιότητα της ζωής, τέτοιες όπως οι οικογενειακές συνθήκες, η εκπαίδευση των παιδιών, το επαρκές εισόδημα, τα standards υγείας, η λαϊκή συμμετοχή και η προστασία των φυσικών πόρων.

Οι κοινωνικοί λειτουργοί δεν μπορούν να δεχθούν άλλο το επιχείρημα ότι δεν υπάρχουν αρκετές πηγές για να εξασφαλισθεί ένα διεθνές minimum διαβίωσης για όλους τους ανθρώπους.

Είναι ευνόητο ότι, εάν χρησιμοποιούμε τις πηγές με την απαραίτητη ηθική υπευθυνότητα μέσα από προσπάθειες ανάπτυξης με ειρηνικό και ανθρωπινό χαρακτήρα, ο στόχος για την εξασφάλιση ενός minimum επιπέδου διαβίωσης είναι εφικτός για όλους τους ανθρώπους στο εγγύς μέλλον.

Μπροστά στο σημαντικό έργο της προώθησης μιας νέας κοινωνικής ηθικής (με περισσότερες ανθρωπινες αξίες για να επηρεάσουν τις προσπάθειες για ειρήνη και ανάπτυξη στην διεθνή κοινότητα), οι κοινωνικοί λειτουργοί αντιμετωπίζουν σε διάφορα επίπεδα την πρόκληση να υιοθετήσουν εκ νέου ουμανιστικές αξίες που προάγουν την ζωή και να τις υλοποιήσουν στο επαγγελματικό και προσωπικό επίπεδο. Μια σημαντική άποψη αυτής της συνεχιζόμενης προσπάθειας είναι το έργο να **εισαγάγουν την τόσο απαραίτητη διεθνή διάσταση**, στην κοινωνική εργασία και να εξετάσουν τα θέματα ειρήνης, πείνας, φτώχειας και καταπίεσης στο σύνολό τους.

Περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη ομάδα οι κοινωνικοί λειτουργοί έρχονται αντιμέτωποι σχεδόν καθημερινά με τις συνέπειες των διεθνών συγκρούσεων, της πείνας, ανθρωπίνης απληστείας, φόβου και μίσους στην ζωή των ανθρώπων.

Γίνεται όλο και περισσότερο φανερό, ότι, η διεθνής κοινωνική εργασία, που ενστερνίζεται την ειρήνη και την ανθρωπίνη προσανατολισμένη ανάπτυξη, που παρέχει ευκαιρίες στους ανθρώπους να λύσουν συλλογικά τα κοινά προβλήματα και να συνεργάζονται για κοινούς σκοπούς, θα μπορούσε πραγματικά να αποτελέσει ισχυρή δύναμη για την προώθηση της ειρήνης στη διεθνή κοινότητα.

Ακόμα, έχοντας υπ' όψη την πραγματικότητα των διεθνών προβλημάτων, που επηρεάζουν την ζωή των ανθρώπων, είναι σημαντικό ότι η κοινωνική εργασία ενσωματώνει στις μελλοντικές εκπαιδευτικές προσπάθειες και στην πρακτική της, το **προέχον φιλοσοφικό θέμα της ειρήνης** (που περιέχει κεντρικές αξίες για την κοινωνική εργασία) και κατευθύνει τις ενέργειες σε εποικοδομητικές προσπάθειες για την επίλυση των συγκρούσεων στην **ανθρωπίνη προσανατολισμένη ανάπτυξη, στην αυτοδιάθεση και στην επιδίωξη κοινωνικής δικαιοσύνης**.

Γιατί εάν η κοινωνική εργασία ενδιαφέρεται, όπως έχει δείξει το παρελθόν, με σεβασμό για την ανθρωπίνη ζωή και ελευθερία και την βελτίωση της ποιότητας ζωής, κάθε κατάσταση που περικλείει απειλή για την ζωή των ανθρώπων, την ελευθερία και την κοινωνική ευημερία αποτελεί πρόκληση. Είναι λοιπόν ουσιαστικό, ότι ατομικά και συλλογικά, σαν επαγγελματίες και μέλη μιας διεθνούς κοινότητας να συμβάλουμε στην ανάπτυξη μιας κοινωνίας που προσανατολίζεται για την ζωή μάλλον παρά για τον θάνατο.

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

1. Συνεχίστε την συνεργασία της Διεθνούς Ομοσπονδίας Κοινωνικών Λειτουργών με τα Ηνωμένα Έθνη, άλλες διεθνείς οργανώσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα, την Κοινωνική ανάπτυξη και την ειρήνη συμπεριλαμβανομένου και του κέντρου των Ηνωμένων Εθνών για υποδέσεις αφοπλισμού με στόχο την επιδίωξη ειρήνης, αφοπλισμού και ανάπτυξης.
2. Προσπάθειες γίνονται από την I.F.S.W. να ενθαρρύνει την μελέτη και ενημέρωση από τα μέλη της I.F.S.W. στις χώρες που έχουν σχέση με τις αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό των εξοπλισμών, στις οικονομικές δραστηριότητες των πολυεθνικών εταιριών, και στις αυξανόμενες στρατιωτικές δαπάνες σε βάρος τις οικογένειας, πολιτισμού των προτύπων ζωής, ιδιαίτερα φτωχούς και περιθωριοποιημένους στα διάφορα σημεία του κόσμου.
3. Δώστε Κίνητρα και υποστήριξη για μελέτες και έρευνα, προσανατολισμένη στην ειρήνη και ανάπτυξη και σε προσπάθειες που ξεκινούν από την βάση στοχεύοντας στην διαδικασία εκπαίδευσης για την Ειρήνη και στην Κινητοποίηση των κοινωνικών λειτουργών για δράση.
4. Εξασφαλίστε (σε συνεργασία με το διεθνές Συμβούλιο Σχολών Κοινωνικής Εργασίας) την εισαγωγή μαθημάτων με κατάλληλο περιεχόμενο στις σχολές κοινωνικής εργασίας, προωθώντας την κατανόηση και βαθειά υπεράσπιση στα ανθρώπινα δικαιώματα, την Ειρήνη και ανθρώπινα προσανατολισμένη ανάπτυξη.
5. Υποστηρίξτε τις συνεχιζόμενες προσπάθειες για την ενίσχυση των Ην. Εθνών, που παρά τους περιορισμούς λειτουργούν στην Κατεύθυνση για **ουδετεροποίηση** των διεθνών τάσεων και συγκρούσεων και ενεργούν για να προάγουν την ειρήνη και τις δραστηριότητες ανάπτυξης στην διεθνή κοινότητα.
6. Συνδεθείτε και εμπλέξτε άτομα και κινήματα που έχουν σχέση με την ειρήνη και αναπτυξιακές προσπάθειες, ανεξάρτητα από πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό προσανατολισμό, και ιστορικό Background.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ADDAMS J (1982) "Peace and Bread in Time of War". New York: The Macmillan Publishing Co, p 7
- SANDERS D (1985) "Peace and Social Development Issues in the Pacific: A Challenge to the Social Work Profession". International Social Work. Vol XXVII, No 4
- A PASTORAL LETTER ON WAR AND PEACE (1983) The Challenge of Peace: God's Promise and Our Response. Washington, D.C., U.S. Catholic Conference, p. v
- SIVARD R (1985) World Military and Social Expenditures. Washington, D.C. World Priorities, Inc
- WALSH R (1984) Staying Alive. Boulder: New Science Library, p 15
- SIVARD R World Military and Social Expenditures. Op Cit, p 12
- TORKELSEN S (1985) Peace, Disarmament and Development. A working paper for U.N. Representatives and International Federation of Social Workers, p 2
- WALSH R Staying Alive. Op Cit, p 75
- SANDERS D (1983) Education for International Social Welfare. Honolulu: University of Hawaii Press
- SANDERS D Peace and Development Issues in the People: A Challenge to the Social Work Profession. Op Cit